

ਵੰਗਾਰ

ਫਰਵਰੀ, 1983

February, 1983

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਇਪਾਨਾ (ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ)

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ।

ਵੰਗਾਰ

WANGAR

P.O. Box 69646, Station 'K'
Vancouver, B.C.
Canada V5K4W7

Publication of Indian People's Association in North America

Volume 5 No. 6

ਫਰਵਰੀ 1983

ਟਰਾਂਟੋ ਨੇੜੇ ਮਾਲਟਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ

12 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਜੁਆਬ
ਮਸਲਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ!

ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ

— ਗੁਰਮੀਤ ਕੰਗ

31 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਡੈਲਟਾ ਪਲੇਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ 12 ਭਾਰਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਓਨਟੇਰੀਓ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਓਨਟੇਰੀਓ ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਬੋਬ ਰੋਅ ਨੇ ਇਹ ਮਸਲਾ 11 ਫਰਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ।

ਓਨਟੇਰੀਓ ਦੇ ਲੇਬਰ ਮਨਿਸਟਰ ਰੋਬ ਰੋਮਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੋਰਮੇਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਈ 1982 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਵਰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤੇ ਫੋਰਮੇਨ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 20 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਵਾਧਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਚੁੱਕ ਲਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਭੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ।'

ਇਸ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਬਾਕੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 5 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ 6 ਡਾਲਰ 50 ਸੈਂਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 8 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ Separate ਸਲਿੱਪਾਂ ਤੇ ਇਹ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਆਪ ਛੱਡਿਆ (Quit) ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ (Unemployment Insurance Benefit) ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਉਹੀ ਸਲੂਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਮਿਸ਼ੀਸਾਗਾ ਵਿਚ ਪੀਜ਼ਾ ਕਰੈਸਟ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ 23 ਭਾਰਤੀ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਘੱਲ ਲੜਿਆ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਤੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਛਪੀ ਸਫਾ 2 ਤੇ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੋ)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਘੱਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਮਦਦ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹੈ, 'ਡੈਲਟਾ ਪਲੇਟਿੰਗ ਵਰਕਰਜ਼ ਸਪੋਰਟ ਕਮੇਟੀ'। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਡੈਲਟਾ ਪਲੇਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਕੀਲ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਪੋਰਟ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ

ਅਮੇਰਿਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 12 ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਓਨਟੇਰੀਓ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ (Human Rights Branch) ਅਤੇ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਰਾਂਚ (Employment Standard Branch) ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਵਰਕਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਭੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ ਡੈਲਟਾ ਪਲੇਟਿੰਗ ਵਰਕਰਜ਼ ਸਪੋਰਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਚਲਾਏ ਗਏ ਘੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਤੇ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਘੱਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਪੋਰਟ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਨੂੰ (ਗੁਰਮੀਤ ਕੰਗ) 792-2500 ਅਤੇ ਤਾਨੀਆ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 690-1204 ਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੇਰਿਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਨ) ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 150 ਡਰਾਮੇ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਵਾਰੀ ਖੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ 7 - ਮੈਂਬਰੀ ਡਰਾਮਾ ਟੀਮ ਲੈ ਕੇ ਮਈ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮੰਟਨ, ਵਿਨੀਪੈਗ, ਟਰਾਂਟੋ, ਮੰਟਰੀਅਲ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਐਡਮੰਟਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਐਡਮੰਟਨ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਹੇਠ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਨਾਟਕ ਦੀ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕਰੀਬਨ 17 ਲੱਖ ਨਾਟਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਖੁਦ ਸਾਲ ਦੇ 365 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 150 ਦਿਨ ਨਾਟਕ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਡਰਾਮਾ ਗਰੁੱਪ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 12' ਤੇ

ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ 6000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤ

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੇਰਿਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਵਲੋਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ 6000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਸੀ. ਓਨਟੇਰੀਓ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਕਈ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਕੈਮਲੂਪਸ, ਲੇਕ ਕਾਊਚਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ, ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜੇਮਜ਼, ਇਊਸਟਨ, ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ (ਹੋਸ ਸਟਰੀਟ) ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੈ।

ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਫ 4-5 ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 6000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ

ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਛੇਤੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ। ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਵਟ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

IPANA
P.O. BOX 69646, STN. 'K'
VANCOUVER, B.C.
CANADA, V5K 4W7.

ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਆਪਦੇ ਹੱਕ ਜਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਟਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਪੀਜ਼ਾ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਹਾਲ

- ਤਾਨੀਆ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ
ਇਪਾਨਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ

ਮਿਸ਼ੀਸਾਗਾ (ਓਨਟਾਰੀਓ) ਵਿੱਚ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੀਜ਼ਾ ਕਰੋਸਟ ਲਿਮਿਟਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਫਿਰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਨੌਕਰੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਹਾਲ ਹੋਈਆਂ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਰੂਰ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

7 ਅਕਤੂਬਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਹਨਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ 30 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰੇ ਵਰਕਰ ਭੀ ਸਨ। ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਾਲਮਟੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ 8 ਅਕਤੂਬਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਭੈਣਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਅੰਦਰ ਵੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਵੇਂ ਵਰਕਰ ਰੱਖ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ Separation (ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ) ਸਲਿੱਪਾਂ ਉਪਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਆਪ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਜਿਥੇ ਹੀ ਇਹ ਵਾਕਿਆਤ ਹੋਇਆ ਇਹਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਇਸ ਘੱਲ ਦੀ ਮੱਦਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਜ਼ਾ ਫੈਕਟਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ, ਲਾਅ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਲੀਗਲ ਏਡ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਲੀਗਲ ਏਡ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਵੱਲੋਂ ਭੀ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਆਨਟੇਰੀਓ ਲੇਬਰ ਰੀਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਕੌਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਨਟੇਰੀਓ ਦੇ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (Human Rights Commission) ਕੌਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਧੱਕੇ ਬਾਰੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰੇਡੀਓ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਇਸ ਘੱਲ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਬਲਿਸਿਟੀ

(Publicity) ਮਿਲੀ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਆਨਟੇਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਵਧਿਆ।

ਆਨਟੇਰੀਓ ਸੁਥਾਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਬੋਬ ਮਕਰੇਅ (Bob Mcrae) ਨੇ ਸ਼ੁਆਲ ਉਠਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਲੇਬਰ ਮਨਿਸਟਰ ਰੋਮਜੀ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਗਾਇਆ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਭੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੌਰਾਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਬਰਾਂਚ ਕੌਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ।

ਸਹਾਇਤਾ ਕਮੇਟੀ (Support Committee) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਉੱਠਣ ਦਾ ਵੇਲਾ' ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਇਪਾਨਾ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਮੀਤ ਕੰਗ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪੀਜ਼ਾ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਦਾ ਘੱਲ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਪਾਨਾ ਮੈਂਬਰ ਅਜਿਹੇ ਘੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਪੀਜ਼ਾ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੈਣ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਸ ਘੱਲ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

Support ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਪੀਜ਼ਾ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਲਾਹਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੜੇ ਹੀ ਸਨੇਹ ਭਰੇ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਹੌਲ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਆਪਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਾਪਿਸ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਘੱਲ ਇਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਗੇ। ਉਹ ਜਰੂਰ ਹੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਰਕਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਣਗੇ।

ਸਫਾ 3 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਸੂਫੀ ਨੂੰ ਇਪਾਨਾ ਦਾ ਚੁਆਬ

ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟੀ ਜ਼ਰੂਰ ਫੇਰ ਲਿਆ ਕਰਨ। ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧ-ਪੱਚੇ ਵਾਕ ਲੈ ਕੇ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡੀ ਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਕਰਨ। ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਫੀ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਜਮਾਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਹੈ। ਠੀਕ ਥੇਥੇ ਗੁਬਿਦੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਭਾਈਆ ਦੌਲਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸੀ ਲੱਤ ਰੱਖਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਹੈ। ਇਪਾਨਾ ਵਰਗੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਭਾਰਤੀ, ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਪਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਿਸਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸਟੈਂਡ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੱਲਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ 'ਉੱਠਣ ਦਾ ਵੇਲਾ' 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ

'ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ' (ਇਪਾਨਾ) ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘੱਲ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਉੱਠਣ ਦਾ ਵੇਲਾ' ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਖਤ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ:

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਭਾਰਤ

16 ਦਸੰਬਰ 1982

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਜੀ:

ਇਸ ਖਤ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਨੰਦ ਪਟਵਰਧਨ ਅਤੇ ਜਿਮ ਮਨਰੋ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫਿਲਮ 'ਉੱਠਣ ਦਾ ਵੇਲਾ' ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ, ਇਹ ਫਿਲਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁ - ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲਿਪਜਿਗ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਲਵਰ ਡਵ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਵਿੱਚ ਟਾਈਨ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਉੱਠਣ ਦਾ ਵੇਲਾ' ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਸ ਦੀ ਇੱਕ ਦਿਲ - ਖਿੱਚਵੀਂ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਇਹ ਬੀ. ਸੀ., ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਗਿਆ, ਦੀਆਂ ਅਣ - ਮਨੁੱਖੀ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਦੀਆਂ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਘੱਲ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਤਾ ਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ, ਅਸੀਂ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਜਿਮ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕੇ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਬੋਰਡ ਨੇ, ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿਗਾੜ ਜਾਣਗੇ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਚਾਪਲੂਸੀ ਵਾਲਾ ਰਵਾਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸਾਨੂੰ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਆਪਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧੱਖੇ ਭਰੀ ਨੀਤੀ ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਲਮ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਲਮ ਬੋਰਡ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦਾ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ - ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਉਘਾੜਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਜਿਮ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਧਾਰਨ ਨਈਂ ਘੱਲ ਲੜਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ,
ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ - ਇਪਾਨਾ

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ

ਜਿਹਨਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਚੰਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚੰਦੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਮੱਦਦਗਾਰਾਂ ਨੂੰ 'ਵੰਗਾਰ' ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂਕਿ 'ਵੰਗਾਰ' ਲਗਾਤਾਰ ਫੁੱਲਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

'ਵੰਗਾਰ' ਲਈ ਚੰਦਾ, ਸੁਝਾਅ, ਰੀਪੋਰਟਾਂ, ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

IPANA

P. O. Box 69646, Station 'K',
Vancouver, B.C. V5K 4W7

ਸੂਫੀ ਨੂੰ ਇਧਾਨਾ ਦਾ ਜੁਆਬ

ਸੂਫੀ ਜੀ ਆਪਦੀ ਪੀੜੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੇਰ ਕੇ ਦੇਖੋ

- ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ,

ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਧਾਨਾ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ 15 ਜਨਵਰੀ 1983 ਦੇ ਅੰਕ (Vol. 1 No. 6) ਵਿਚ “ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਇਧਾਨਾ ਦੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਿਆਸਤ” ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਮਤ ਭੂਮੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਧਾਨਾ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਰ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਫੀ ਨੂੰ ਇਧਾਨਾ ਵਲੋਂ ਲਏ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੈ। ਸੂਫੀ ਹੋਰ ਇਹ ਲੇਖ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਾ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੂਫੀ ਨੂੰ ਹਰ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਾਂਗ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ, ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਨੇ ਇਧਾਨਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦੇ ਪ੍ਰਤੂ ਲੋਕਤਾ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਅਤੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 2-3 ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਲ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੇ ਸਨ, ਇਧਾਨਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਫੀ ਪੰਨੇ ਕਾਲੇ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਇਧਾਨਾ ਦੀ ਹੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਿਉਂ? ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਧਾਨਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਫੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਅਜੇਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭੀ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਆਮ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੂਫੀ ਜੀ ਨੇ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਭੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਝਾ ਗਰਦੀ ਕਰਨਾ, ਲੋਕ ਹੱਕੀ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਲੋਂ ਆਪਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੂਫੀ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਅੱਪ ਲਾਈਨ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸਦਾ ਉਤਰ ਇਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਧਾਨਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ — ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਦੇ ਹੱਕ ਜਿਤਣ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ — ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਹੱਕੀ ਘੋਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਫੀ ਜੀ ਇਧਾਨਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਖਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸਹਿ ਸਕਦੇ। ਖੈਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਬਲਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੂਫੀ ਵਲੋਂ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸੂਫੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਧਾਨਾ ਨੇ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਵਲੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਕੱਢੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਦੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਸਚਾਈ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ:

ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਭੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਵਲੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਅਸੀਂ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਏ ਹਰੇਕ ਕਦਮ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੈਂ ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮੇਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਭੀ ਸਨ ਜੋ ਉਥੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮੇਤੀ ਵਲੋਂ ਗਏ ਸਨ।

ਅਸੀਂ “ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਨਾਹਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ “ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ” ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਗਾਓ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਧਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋ ਰਹੇ ਤਖ਼ਤਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ — ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੇਕਸੂਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਧੱਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਭੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ “ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰੋ” ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਸ ਨਾਹਰੇ ਨੂੰ ਭੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਧਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਭੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ “ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ” ਮੰਗਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਧਾਨਾ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ “ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਕਮੇਟੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਿਨਕੁਲ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਹਰੇ

ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ “ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ - ਜਿੰਦਾਬਾਦ” ਅਤੇ “ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਬੰਦ ਕਰੋ।” ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ “ਮੋਰਚਾ ਕਮੇਟੀ” ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਹਰੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਧਾਨਾ ਵਲੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

ਪਰ ਪਰਚੇ ਦੇ ਜਿਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਇਹ ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਛਪਿਆ ਉਸੇ ਹੀ ਅੰਕ ਵਿਚ ਹੀ “ਸਿਖ ਮੋਰਚਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦਾ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਬਾਰੇ ਪੂਰੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਭੀ ਛਪਿਆ। ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੜ੍ਹਕੇ “ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ” ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿ “ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ” ਅਤੇ “ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਵਿਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੋਵੇ” ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ (ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ Vol 5 No. 42)। ਇਸ ਪਰਚੇ ਦੇ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਧਾਨਾ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਇਕ ਲੀਫਲੈਟ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਧਾਨਾ ਦਾ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਲੀਫਲੈਟ ਵੰਡਣ ਗਏ ਜੋ ਕਿ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਰ ਸੂਫੀ ਨੇ ਸਾਡਾ ਲੀਫਲੈਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ (ਸ਼ਾਇਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਕਾਰਨ ਸਮਝ ਨਾ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ) ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲੀਫਲੈਟ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਦੇ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਲੀਫਲੈਟ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਬਰ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ:

● ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਪੁਲਸੀ ਕਤਲ ਇਕ ਦਮ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

● ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲੇ ਵੇਰਨ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

● ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ।

● ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਬਰ ਤੇ ਜੁਲਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫਿਰ ਸੂਫੀ ਹੋਰੀ ਵੰਗਾਰ ਦੀ ਦਸੰਬਰ ਅੰਕ ਦੇ ਸ਼ਿਪਾਦਕੀ ‘ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰੀ ਲਈ ਕਲਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਅਗਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਫਿਰਕੂ ਹੈ ਤਾਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ?” ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜੁਆਬ ਅਸੀਂ ਉਪਰ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਰਹੀ ਗੱਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵੰਗਾਰ ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਅੰਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅੰਕ ਭੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਧਾਨਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਇਕ ਮੋਰਚੇ ਜਾਂ ਘੋਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ “ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ” ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫਿਰਕੂ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚੋਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਾਸਲ ਹੋਣਾ। ਜੇ ਅੱਜ ਚਿੰਟੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ (ਕਾਂਗਰਸੀ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹੀਂ ਹੱਥੀ ਲੁਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ (ਅਕਾਲੀ) ਵੀ ਇਹੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। “ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ” ਦੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਅਤੇ ਧਨਾਚ ਆਗੂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਆਪ ਗੱਦੀਆਂ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਆਗੂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰਕੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਫਿਰਕੂ ਮੋਰਚੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੰਗਾਰ ਦੇ ਜੂਨ 1982 ਅੰਕ ਦੀ ਸ਼ਿਪਾਦਕੀ “ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੋ” ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ:

“ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਝੁੰਝਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪੜ੍ਹੇ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਨਸਲਾਂ, ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰੰਗਾਂ,

ਜਾਤਾਂ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਅਨੁਮੋਦਿਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਸੰਕਟ ਦਾ ਬੋਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਲੁੱਟ ਵਿਰੁਧ ਘੋਲ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਕਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪੈਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਣਾਉ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਹੁਣ ਪਾਠਕ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈਣ ਕਿ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਇਧਾਨਾ) ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ (ਸੂਫੀ)।

ਲੇਖ ਵਿਚ ਲਿਖਾਰੀ “ਸਾਹਬ” ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤਾਂ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ)

ਮੁੱਢੋਂ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ (ਇਧਾਨਾ) ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਦੇ ਹਨ।” ਅਸੀਂ ਸੂਫੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦਸ ਦਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ‘ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ‘ਚ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਸੀ ਦਿੰਦੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖੀਏ। ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਮੀਜ਼ੋਰਾਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਤਲੇਆਮ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਠੀਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ, ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹੀ ਆਖਾਂਗੇ। ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਅੱਜ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਸੋ ਵੀਸਦੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਾਂਧੀ ਅੱਜ ਦੇ “ਮਾਰਕਸੀ” ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਘੋਲ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਸਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ। ਸੋ ਸੂਫੀ ਜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਦੇ ਖਿਆਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਮੌਕੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ, ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਭੀ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਜਾਕੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਭੜਸਾ ਵੰਗਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਪਾਦਕੀ ‘ਚੋਂ ਲਈ ਇਕ ਸਤਰ ਕਿ “ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਗੱਦੀਆਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਮੋਰਚਾ ਹੀ ਹੈ” ਤੇ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਕੀ ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਭ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਜਮਾਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮੋਰਚੇ ਰਾਜ ਸਤਾ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?” ਅਸੀਂ ਇਸ ‘ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਫੀ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਜਮਾਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੀ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸ ਜਮਾਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸੂਫੀ ਹੋਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼ਾਇਦ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੇ ਲੀਡਰ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਰਮਾਏ ਪੱਖੋਂ ਕੁਝ ਗਰੀਬ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਸੂਫੀ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਭੀ ਦਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਲੱਤਾਰੀ ਜਮਾਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਗੱਦੀਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਿਓ ਵਾਸਤੇ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਜਮਾਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਗੱਦੀਆਂ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ, ਏਕਤਾ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਦੇਵੇ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਸਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਕੇ ਖਾਧੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀਆਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਮੋਰਚਾ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ।

ਜੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ (ਐਮ) ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਬੁਲਾਰਾ ਹੈ। “ਮਾਰਕਸੀ” ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨੇੜਤਾਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਭੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਾਸ਼ੀਏ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟਬਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ-ਧੁੱਧ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ “ਮਾਰਕਸੀ” ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਰਕੂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ। ਮਾਰਕਸੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਜਨੂੰਨੀ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇਕ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਿਰ ਮੋਰਚੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਇਕੋ ਇਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ? ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ? ਕੀ ਮਾਰਕਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤਾ 1973 ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ?

ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦੀਆਂ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸੁਰਜੀਤ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬੰਗਾਲ ਵਾਲਾ “ਮਹਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ” ਜਿਊਤੀ ਬਾਸੂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੀ ਮਾਰਕਸੀਏ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ - ਇਸ ਬਾਰੇ ਭੀ ਪਾਠਕ ਖੁਦ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਣ। ਜਦੋਂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸੁਰਜੀਤ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰਹਾਂ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ “ਮਹਾਨ” ਮਾਰਕਸੀ ਬੀਬੀ ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਸ਼ੋਏ ਤੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਣ ਤੇ ਇਸ ਆਗੂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਿੰਟਿਆ ਅਤੇ ਆਪਦੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਕਿ “ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਹੁਣ ਫਿਰਕੂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੈ।” ਕੋਈ ਵੀ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਸੁਝ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਕੋਈ ਮੋਰਚਾ ਫਿਰਕੂ ਹੋਵੇ (ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਰਕਸੀ ਆਗੂ ਮੰਨ ਰਹੇ ਸਨ) ਤਾਂ ਅੱਜ ਉਹ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੀ. ਪੀ. (ਐਮ) ਦੀ ਦੀਵਾਨੀਆਪਣ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ?

ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸੂਫੀ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਤੋਂ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੜਤਾਲ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ!

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ 19 ਭਾਰਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਚੰਬਾ ਮਹੀਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੜਤਾਲ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਹਨ: ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉਂ ਹੀ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ (ਹੋਟਲ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਬਾਹਰ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਅੱਜ ਭੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤਾਜ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹਨ। ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਟਾਟਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹੈ। ਰਾਗਾ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨੀ 20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।

ਹੋਰਨਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਗਾਹਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਨਖਾਹ ਸਿਰਫ 2 ਡਾਲਰ 25 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 3 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਭੀ ਮੈਨੇਜਰ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਟ੍ਰੱਟ ਫੁੱਟ ਲਈ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕੱਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 7.5% ਹਿੱਸਾ

ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੱਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਰਕਰਾਂ, ਵੇਟਰਸਾਂ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਮੈਨੇਜਰ, ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੇਜਰ ਵਲੋਂ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਤੋੜਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਰਕਰ ਰੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਵਰਕਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਰਕਰ ਦੂਸਰੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸ਼ਾਮਿਆਨਾ ਵਿਚੋਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਲਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਤੋੜਨ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਮਦਦ ਭੀ ਲਈ ਹੈ। 23 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ 2 ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਏ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਵਡਵਾ ਲਿਆ।

ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰੈਂਡੀ ਲੂਈ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਹੜਤਾਲ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵਾਈਏ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗੀ ਪਿਕਟ

ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ, ਜੋ ਕਿ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਸੱਚੇ 'ਤੇ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੌਰਾ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ।

ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਰਮਨੀ, ਨਾਰਵੇ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੀ ਦੇਸ਼ ਭਰਤ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਕੈਨੇਡਾ ਕਮੇਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮ. ਲ.) ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਜੇਲ੍ਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੱਟਣੀ ਪਈ, ਬਲਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਾਫੀ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ ਚੱਲਣ ਹੀ ਵਾਲੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤ

ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇਪਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਖਤ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ:

●●●●●●●●●●

ਸਾਊਥਾਲ
2/2/83

ਪਿਆਰੇ ਸਾਥੀ ਹਰਿੰਦਰ,
ਸੁਭ ਇਛਾਵਾਂ!

ਮੈਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕ ਤੀਬਰ ਤਾਪ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਆਮ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਭ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਰਲ ਕੇ, ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ, ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਜੁਝਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮੈਂ ਆ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਫੋਨ ਉਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਫੇਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਵਾਂ। ਇਕ ਸੱਚੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਾਂਗ, ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਤਹਿਦਿਲੋਂ ਖਿਆ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ।

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥੀ,
ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ

ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਿਨ) ਵਲੋਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਦਦ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਿਨ) ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤ੍ਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਿਨ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸਾਥੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨੂੰ ਇਕ ਖਤ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਵਤਾਰ ਜੋਹਲ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਖਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ "ਇਥੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਹੋਰਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਭੀ ਲਿਖਿਆ, "ਅਸੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 1980 ਵਿਚ ਇਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੁਲਾਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਮੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵਾਈਏ ਨਾਂਹ ਵਾਲਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸਾਥੀ ਅਵਤਾਰ ਜੋਹਲ ਨੇ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਿਨ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਮਦਦਗਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਭੇਜੇ ਹਨ।

ਇਪਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ

ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।" ਮਾਹਲ ਨੇ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

INDIAN PEOPLE'S ASSOCIATION IN NORTH AMERICA

President: Harinder Mahil, Vancouver
Secretary: Dr. Shree Mulay, Montreal
Central Office:

IPANA
P.O. Box 69646, Stn. "K"
Vancouver, B.C. V5K 4W7
Canada

Units:

Albany: Box 22940, Stn. A
SUNY Albany, NY 12222

Boston: P.O. Box 120, MIT Branch
Cambridge, Mass. 02139

Montreal: P.O. Box 37
Westmount Que. H3Z 2T1

New Jersey: P.O. Box 8

Oakhurst, N.J. 07755

New York: P.O. Box 665

New York, NY 10025

Saskatoon: 43 Columbia Drive

Saskatoon, Sask. S7K 1E6

Toronto: P.O. Box 1135, Stn. B

Weston, Ont. M9L 2Q8

ਆਂਧਰਾ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਹਾਰ

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਐਨਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਹ 1980 ਵਿਚ ਮੁੜ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਵਜਾਇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ 19 ਹਜ਼ਾਰ 1 ਸੌ 24 ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਹਰਾਇਆ ਸੀ।

ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਭੀ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੌਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਛਾਨੀ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ। ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਨੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੈਦਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 7 ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਵਿਚ ਹਾਰ ਹੋਈ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਆਂਧਰਾ ਵਿਚ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਬਣੀ ਪਾਰਟੀ ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਨੇ 294 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 198 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਾਕਤ 250 ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ 60 ਰਹਿ ਗਈ। ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਗਨੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਬੁਲਾਇਆ। ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਸਥਾਪਨਾ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਹੱਥੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਹਾਰੇ। ਆਂਧਰਾ ਦਾ ਰਹਿ ਚੁੱਕਿਆ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮਨਿਸਟਰ ਐਨ ਜਨਾਰਧਨ ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਸਪੀਕਰ ਈਸ਼ਵਰ ਰੈਡੀ 60,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਹਾਰੇ।

ਕਰਨਾਟਕ

ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁੰਡੂ ਰਾਓ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕੇਗਾ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਐਨੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਆਂਧਰਾ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਾਇਆ। ਪਰ ਟੋਟਲ 224 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਿਰਫ 81 ਹੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ, ਜਦ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ 152 ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁੰਡੂ ਰਾਓ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 12 ਹੋਰ ਮਨਿਸਟਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰੇ।

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਗਈ। ਬੇਬੇਕ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘਟ ਕੇ 60 ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 37 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਭੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, 12 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਗਈ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੋਨੋਂ ਦੱਖਣੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ, ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਜਲੌਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ, ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਫੋਕੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੇ

ਨਹੀਂ ਜਿਊ ਸਕਦੇ। ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਨ। ਭੂਮੀ ਹੀਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ - ਬ - ਦਿਨ ਨਿਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਵਜਾਇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਦਿੱਲੀਓਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਜ਼ਾਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਾਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਾਈ ਮਸਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਕਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼ਾਇਦ ਅਗਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਆਲ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕੇ?

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ?

ਪੰਨਾ 2 ਸੰਪਾਦਕ 'ਸਮਾਜ' ਵਿੱਚ

ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕਈ ਐਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੇਡ ਹੀ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਹਾਰਨ ਲਗਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਹੋਸ਼ ਹਵਾਸ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਭੰਨਣੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਖਿਡਾਰੀ ਉਤੇ ਆਵਾਜ਼ੇ ਕੱਸਦੇ ਹਨ 'ਰੌਂਦੂ ਹੀ ਉਏ, ਰੌਂਦੂ ਹੀ ਉਏ'। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਬੀਬੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖੇਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਕੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਜੇਤੂ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਥਾਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਥੇ ਅਲੈਕਸਨ 5 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੈ। ਉਥੇ ਅਲੈਕਸਨ ਦੇਰੇ ਤੇ ਗਟੀ ਬੀਬੀ ਨੇ ਇਤਨੀਆਂ ਬੇਬੰਦੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਸੀ ਢਾਂਚੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਵਿਧਾਨ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਦੇ ਖੋਖਲੇ-ਪਨ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨੰਗਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

੦ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਉਹਨੇ ਜਿਹੜੀ ਕਹੀ, ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਿਗਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਕੁਝਤਨਗੀਆਂ, ਗੁੰਡਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਬੁਝਾ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਨਸਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਬਕਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹੋ ਗੱਲਾਂ ਜਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਥਲੇ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਇਕ ਦਮ ਔਖੀ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਲੋਕ ਬੱਕਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਵਚ ਅਲੈਕਸਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਲੈਕਸਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਕੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿਚ ਅਲੈਕਸਨ ਇਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਥਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ? ਫੇਰ ਹੁਣ ਕੌਣ ਬਕਦੇ? ਬੀਬੀ ਕੁੰ ਹੀ। ਹੋਰ ਕੌਣੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਖੇਡ ਹੀ ਐਸੇ ਧੌਪੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਦਾ ਵੀ ਦਾਅ ਲਗੇਗਾ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ

ਬੱਤਲ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਪਾਕੇ ਵੇਖੇ। ਕੀ ਬੀਬੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪੈਸਾ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਬੋਝਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ? ਬੀਬੀ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਦੂਜਿਆਂ ਉਤੇ ਦਿਲਜ਼ਮ ਦੇਂਦੀ ਦੇ?

...ਬੀਬੀ ਦੀ ਉਤਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਸਰ ਥਲੇ ਹੋਣ। ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਬੀਬੀ ਦੀਆਂ ਇਹੋ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰਹਿਮਕਰਮ ਤੇ ਨਾ ਹੋਣ।

...ਅਪਣੀ ਹਰ ਅਲੈਕਸਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸੈਂਟਰ' ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਤਲਬ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੁਝ ਪਲੇਨ ਸਕੀਮਾਂ ਇਹੋ ਜਹੀਆਂ ਹੋਣ ਵਿਚ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਹਿੱਤ ਕਿਧਰੇ ਟੱਕਰਾ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ,

ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨਾਅਰਾ 'ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ' ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਕ ਪੁਰਖੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਗ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

...ਆਪਣੀ ਹਰ ਅਲੈਕਸਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਨਸਰ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨਾ ਅਪਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ਼ਾਰਾ ਆਸਾਮ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ-ਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਤੇ ਹੈ? ਇਕ ਥਾਂ ਬੀਬੀ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿੰਦਿਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ. ਪੀ. ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਕੀ ਸੀ?

ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਹੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਗਲੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਹੈ।

ਅਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗ਼ਲਤ ਹੁੱਚੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਥੇ ਵੀ ਜਨਮ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਜਿਸਟਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਬੀਬੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗ਼ਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਇਸਦੀ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਜੋਕੜ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਵਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

੦ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

15 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਦੇ "ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ" ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ 1952 ਤੋਂ ਡੇ ਕੇ 1981 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇੰਕਵਾਇਰੀ ਕਮੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 200 ਇੰਕਵਾਇਰੀ ਕਮੀਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਾਹ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰਾਵੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ? ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਕਵਾਇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਹਾਵੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਦ ਉਪਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਫੈਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਜ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖੋ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਉਣਾ ਦੁੱਭਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਰਧ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਤੇ ਅਰਧ ਜਗੀਰੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਤੇ ਉਸਦੇ ਜੇਟੀਦਾਰ-ਸਥਾਨਕ ਦਲਾਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰ-ਆਪਣੇ ਗੱਠਜੋੜ ਰਾਹੀਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਖੁਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਨਿਚੋੜਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮੁੱਲ ਨਿਚੋੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ (ਮੰਤਰੀਆਂ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਵੀ ਖੱਲੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਰਖੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਟ-ਖਸੂਟ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੋ ਵੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਖੁੱਟ-ਖਸੂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰੇ, ਫੇਰੀ ਤੋਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੇ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

★

ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਮਯਾਬ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ (BCOFR) ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਕਰੀਕਨ 120 ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਕਾਲਵਰਸ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਮਾਵ (CAIMAW) ਅਤੇ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. (IWA) ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਟੋਮ ਬੇਕਰ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਸਾਂਝੇ ਭਰੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਿਨ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚਿੰਨੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1981 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਹਾਲ ਕੌਂਸਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕਾਮੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਟੀਚਰ, ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਘੰਟੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਰੀ ਦੇ ਇਕ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਭਰਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵੱਟੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰ ਪਾਉਣ ਤੇ ਸਰੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਡੌਨ ਰੋਸ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਅਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ।

ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭੈਣ ਤਰਲੋਚਨ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮਾ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਲੌਇਡ ਐਕਸਵਰਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੈਣ ਤਰਲੋਚਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਣਾ ਸਾਡੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੈ।

ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਕੁਨੈਲ ਵਿਚ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਭੀ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਕੁਨੈਲ ਪੱਖ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਸਲੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਸਲੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਹਥਿਆਰ ਉਠਾਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਨੈਲ ਵਿਚੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਬਨਣ ਦੀ ਖਬਰ ਭੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ।

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ, ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਲ ਵਿਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸਨ:

- ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਕੰਮ (Racism and the Workplace)
- ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ (Racism and the Law)
- ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਸਕੂਲ (Racism and the Schools)
- ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੇ ਢੰਗ (How to fight Racism)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ।

ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸਨ:

- ਨਸਲਵਾਦ ਨੂੰ Criminal Code ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।
- ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਵਾਂਗ ਹੋਰਨਾਂ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਲਸੀਆਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣ।
- ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।
- ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਇੱਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ

ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਨੋਟਿਫ ਇੰਡੀਅਨ ਮਾਫੀਆ ਦੀ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਵਿਚ ਨੰਗੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਚਣ ਅਤੇ Pornography ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜ਼ਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੁ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਨੂੰ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਭੀ ਦਫਤਰ

ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਬਾਕਸ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਕੁ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਹਿੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਭੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਨੈਲ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ 7000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਿਨ ਬੈਨਰਜੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਹੋਸ਼ਿਆਰ!

'ਮਦਦ' ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਆ ਰਹੀ ਹੈ!

3 ਦਸੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਹਾਵਡਾ - ਕੈਲੀਫੋਰਨੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਗੱਡੀ ਇਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 9 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 41 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ (ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਬਿਹਾਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੋਇਆ ਸੀ) ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਜਾਣਿਆਂ ਪਛਾਣਿਆਂ ਤਰੀਕਾ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੇ

ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗਹਿਣੇ, ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਇਹ ਲੁੱਟ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹੀ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉੜੀਸਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੈਸਕਿਊ (Rescue) ਗ੍ਰਿਫ ਨੂੰ ਜਾਣ ਖੁੱਭ ਕੇ ਧੋਖੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਾਕੂ ਵੀ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਤੇ ਤਰਸ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਪਰ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

(Mass Line December 1982)

WANGAR

ਵੰਗਾਰ

Publication of Indian People's Association in North America
P. O. Box 69646, Station 'K',
Vancouver, B.C. V5K 4W7

ਸਲਾਨਾ ਚੰਦਾ - 10.00 ਡਾਲਰ

ਪ੍ਰਾਪਕੀ ਸੰਪਾਦਕ : ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ
ਦਿਖਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ : ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਰਡ

ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਤਬਦੀਲ ਰੋਕਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਥੇਬੰਦੀ - ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਆਮ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮੀਟਿੰਗ 16 ਜਨਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਲੀ ਪਾਰਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਅਦ ਦੋ ਵਜੇ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਣੇ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਿੰਦਰ ਚਿੱਲਾਂ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਚਿੱਲਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ - ਔਰਤਾਂ ਮਰਦਾਂ - ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਮਗਰੋਂ ਹੋਈ। ਉਦੋਂ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਤਬਦੀਲ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕਾ ਦੁਕਾ ਵਿਯਕਤੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੋ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲਵਰਤਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

ਸਮਾਨਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਦੁਖੀ, ਨਿਆਸਰਾ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰਾਹਨੁਮਾਈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਨੇ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦੇ ਹਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ, ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾ ਸਕਣ ਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣ।

ਸਮਾਨਤਾ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਰਤੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖ ਲਿਖ ਕੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਇਲਾਹਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਤਬਦੀਲ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਮਦਦ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋਰ ਬੁਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰਤੀ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਨੇ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰਾ ਗਰੁੱਪ (Battered Women's Support Services) ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਰਾਮਿਆਂ 'ਮਹਿਲੀ ਵਸਦੀਆਂ ਧੀਆਂ' ਤੇ 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਇਕ ਸਪਨਾ' ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੀ ਝਾਕੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹਮਤੀ ਕਮੀ ਕੀਤੀ - ਇਕ ਤਾਂ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣਾ, ਦੂਜਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਰਤੀ ਲਿਆਉਣੀ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਔਰਤਾਂ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨਾ।

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਰਬੰਸ ਚਿੱਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਬਦੀਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ - ਔਰਤ ਮਰਦ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ, ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਇਕ ਇਕਾਈ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

'ਸਮਾਨਤਾ' ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਘਰ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਉਤਰ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰਿਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਜੀਸ਼ਨ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਟ੍ਰਾਂਜੀਸ਼ਨ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸੁਝਾ ਨਾਲ ਸੋ ਫੀ ਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟ੍ਰਾਂਜੀਸ਼ਨ ਘਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲਾ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ

ਡਾ. ਚਿੰਨ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ Victim Support Committee ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਚਿੱਲਾਂ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਵਿਕਟਿਮ ਸਪੋਰਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 45 ਦੇ ਕਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਸੰਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੱਚੀ ਤੀਹ ਔਰਤਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆ ਸਕਦੀਆਂ। ਬਾਕੀ ਵੀਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ B.W.S.S. ਦੇ ਸਹਾਰਾ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵਾਤਮਕ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰੋਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਥੇ ਅਜੇ ਵੀ ਦਰਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ? ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਟਣ ਔਰਤਾਂ, ਜ਼ਖਮਾਂ ਤੇ ਨੀਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਜਿਸਮ, ਕੱਟੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਸਿਰਾਂ 'ਚੋਂ ਵਹਿੰਦੇ ਖੂਨ ਤੇ ਨਾਲ ਵਿਲਕਦੇ ਬੱਚੇ, ਕੀ ਇਹ ਸਾਡਾ ਸਭਿਅਤਾ ਸਮਾਜ ਹੈ? ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਤਬਦੀਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ, ਉਸ ਨਾਲ ਬਰਫ ਵਾਂਗ ਜਮੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਹੋਸਲਾ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਸਹਿਜ ਤੇ ਢੁੱਲਾਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੰਡਿਆਲਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਕੰਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਕਸਮ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਔਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਤਬਦੀਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ।

ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਰਥਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਰਵਿੰਦਰ ਜੋਹਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਆਪ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਇਹ ਬੁਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਗਾਥਾ ਵਿਰ ਸੁਣਾਂ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅਨਾਥ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਗ਼ਮ ਹੋਵੇ। ਤਬਦੀਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਵਰਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੋੜਵੰਦ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ 1983-84 ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਵੀਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ

ਨਵੀਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਹਨ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਚਿੱਲਾਂ
ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਤਾ ਪੁਰੀ
ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਮੈਂਬਰ: ਹਰਿੰਦਰ ਚਿੱਲਾਂ
ਜਸਬੀਰ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ
ਗੁਰਮੇਲ
ਭਵਨੀਤ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਿੱਲਾਂ
ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ, ਇੰਡੋ - ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਤੇ ਲਿੰਕ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਲਾਹਮਤੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ 'ਇੰਡੋ - ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼' ਵਿਚੋਂ

'ਸਮਾਨਤਾ' ਦੀ ਨਵੀਂ ਐਗਜ਼ੈ - ਕਟਿਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 25 ਜਨਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ, ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਚਿੱਲਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ - ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਦੀ ਰੋਕ ਬਾਮ - ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਨਵੀਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਵਲੋਂ ਸਰਵ ਸਮੇਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

- ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਘਰੇ ਦੇ ਘਰੇ ਮੈਂਬਰ Victim Support Committee, ਯਾਨਿ ਕਿ ਤਬਦੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰੀ, ਡੈਂਟਨ, ਕੁਵਿਕਟਮ, ਐਬਸਫੋਰਡ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।
- ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਦਿਆ ਫੈਲਾਉਣ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰਤੀ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
- ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਿਵਸ 5 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰੋਲੀ ਤੇ ਮਾਰਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮਾਰਚ 6, 1983 ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਤਬਦੀਲ ਰੋਕਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟੇਬਲ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਬੀ. ਸੀ. ਯੂਕੋਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਟ੍ਰਾਂਜੀਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ 26 ਅਤੇ 27 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
- ਤਬਦੀਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖੇ ਜਾਣਗੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹਰ ਚੌਥੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਮੇਲ ਜੋਲ ਵਧਾ ਸਕਣ।
- ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗੀ। ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਬਾਮ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਥਾਂ ਤੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੋਨ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਮਾਨਤਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ
P. O. Box 67626, Stn. 'O',
Vancouver, B.C. V5W 3V1.

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1981 ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਫੜੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਐਕਟ (ਐਸਮਾ) ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੂਟੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤਾਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਚਾਰ ਰਖਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਨਕਸਲੀਆਂ (ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ। ਅਮਨੈਸਟੀ ਨੇ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇ ਬੂਟੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ

ਕਿ ਨਕਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸੁਆਲ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਜਾਂਚਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1981 ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰ ਦੇ ਵੰਗ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਫਰਕ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਸ ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਜਹਾਦ ਫੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਲੋਂ 121 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਗਈ। 367 ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੇਹਲਾਂ ਵਿਚ ਡਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕਦਮੇ ਤੋਂ ਹੀ ਕੈਦ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਖਰੇਵਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਜੇਹਲ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਿੱਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਪ ਚੁਪੀਤੇ ਚੁਕ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੰਮੀਆਂ ਜਦੋਂਜਹਿਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 1981 ਵਿਚ ਅਫਰੀਕਾ, (ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ ਜਿਥੇ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੇਤਨ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆਂ ਜੇਹਲਾਂ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਘ ਸੁਘ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ। ਅਜਿਹਾ ਯੁਗੰਤਾ ਅੰਤੇ ਇਥੋਪੀਆ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ। ਸਾਰੇ ਅਫਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ 96 ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਨਾਉ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲਸਲਵਾਡੋਰ, ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ, ਹੋਂਡਰਸ, ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਅਤੇ ਚਿਲੀ ਵਿਚ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ 555 ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛਡਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਹੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ, ਭਾਰਤ, ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਵੀਅਤਨਾਮ, ਲਾਉਸ, ਬਾਈਲੈਂਡ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਬਰਾਉਨੀ ਅਤੇ ਫਿਲਪਾਈਨ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਲੋਕ ਜੇਹਲਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਤੇ ਵੀ ਜੇਹਲਾਂ ਵਿਚ ਦਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਏ ਮੌਤ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਈਮਨ ਫਰੇਜਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨ ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਛਾਤਰ ਯੁਵਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਲੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਘੋਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ। ਸ਼ਿੰਦਰ ਪੁਰੇਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 1974 ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਭੀ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ 1979 ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਗੀਰੂ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਬੋਧ ਗਾਯਾ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੰਤ ਹੈ, ਗੈਰ - ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 40,000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਕਿਵੇਂ ਬੰਬੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (Bonded) ਤੋਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੰਤ ਨੇ ਆਪ

ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ

ਗੁੰਝਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਹਿਨੀ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਾਫੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘੋਲ ਐਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਭੀ ਮਹੰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਫਸਲ ਕੱਟਦੇ ਸਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਮਹੰਤ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੁਕਵਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਘੋਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਈ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਤਕਰੀਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ, ਕਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਅਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ!

7 ਨਵੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਭਾਰਤਪੁਰ ਦੀ ਪੰਛੀਗਾਹ, ਜੋ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਮਨ ਭਾਉਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਕ ਕਤਲਗਾਹ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 6 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹੋਰ ਫੱਟਣ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਇਕ ਪਿੰਡ ਆਗਾਪੁਰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀਰਾਨ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਮਰੇ ਜਾਂ ਫੱਟਣ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਉਹ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੰਦਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਭਾਰਤਪੁਰ ਦੀ ਪੰਛੀਗਾਹ ਤੇ ਸੋਹਣਾ ਘਾਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪੰਛੀਗਾਹ ਦੁਆਲੇ 20 ਪਿੰਡ ਬੱਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਨ ਦਾ ਟੈਕਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਨਵਰੀ 1983 ਤੱਕ ਸੀ।

7 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪੰਛੀਗਾਹ ਦੇ ਪੰਜੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਚੁਗਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਖੋਈ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਚੁਗਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪਸ਼ੂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੀ ਚੁਗਣਗੇ। ਪਰ ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਗੇਟ ਲੱਗੇ ਦੇਖੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਗੇਟ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲਿਸ ਸੱਦ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਜਾਹਿਰ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਪੁਲਸੀ ਬੁੱਝਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨੱਠਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁਲਸੀ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਧਾੜ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਪਿੰਡ ਤੱਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੈੜਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ, ਜੋ ਪੂਜਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵੀ ਸੁੱਕਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਸ਼ੂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੋਕਿਨ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਇਸ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਹੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਛੀ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪੰਜ - ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮੀਰਜਾਦਿਆਂ ਦੇ ਐਸ਼ ਆਰਾਮ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਆਖਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਦੀ ਹੈ?

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ' ਲੈਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਡੋਲੀਆ ਖੂਨ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। (Mass Line December 1982)

ਲੁਧਿਆਣੇ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਮਕਾਨ ਬਲਡੋਜਰਾਂ ਹੇਠ ਦਰੜ ਦਿੱਤੇ

ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ, ਸਮਰਾਜਾ ਰੋਡ ਅਤੇ ਵਰਧਮਾਨ ਮਿੱਲ ਦੇ ਲਾਗੇ, ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਨਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਨੂੰ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਲਡੋਜਰ ਫੇਰ ਕੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੁਜ਼ੀਬਤ ਦਾ ਪਰਾੜ ਲੱਦ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਉੱਤੇ ਟੁੱਟੇ ਇਸ ਕਹਿਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ਼ਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸ਼ਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਮੂੰਹ ਹਨੇਰੇ ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਥਾਪੇ ਹੋਏ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਲੋਨੀ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਗੂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਏ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਚਰਚਾ ਫਿੜ ਗਈ। ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਕੀ ਗਏ। ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਐਸ. ਡੀ. ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲੀ ਲਾ ਲਿਆ। ਲੋਕ ਹੇਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਰਹਿ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਲਾ ਦੇ ਅੰਦਰ 2 ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਧਾੜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਟੁੱਟ ਪਈਆਂ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋ! ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਿਲਟ-ਜੁੱਲਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਡਾਗਾਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲੀਸ ਜਿਸਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ-ਧੂਹ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਦ ਕੇ ਜੇਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਡਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਖੋਦਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਸਦੀਆਂ ਵੱਖੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਤਾਂ ਕੀ ਸੁਣਨਾ ਸੀ ਬੀਮਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਐਨ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ, ਬਲਡੋਜਰਾਂ ਨੇ ਕਲੋਨੀ ਉੱਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਜਰ ਨੂੰ ਦਰੜਨ ਲਈ ਪੁਲਸੀ ਧਾੜਾਂ, ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਭੋਟ ਵਾਂਗੂੰ ਕਲੋਨੀ 'ਚ ਫਿਰਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਾਂ ਅਜੇ ਆਏ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਕੁੱਲਿਆਂ ਢਾਹੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਲਡੋਜਰ ਟਿਕਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਲਜਾ ਫੜਕੇ ਰੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੁਲਸੀ ਜਮਦੂਤਾਂ ਤੋਂ ਡਰਕੇ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਸਨ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਭਗਦੜ ਅਤੇ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿਚ ਨੱਠ ਭੱਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਨਾ ਮਿੱਧ ਜਾਣ ਜਾਂ ਚਾਲਮ ਬਲਡੋਜਰਾਂ ਦੀ ਭੋਟ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣ।

ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਸੀ ਧੜਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਫੁੱਕਾਰੇ ਮਾਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਪਵੇ ਅਫਸਰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਝਟਾਪਟ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਬਾਰੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸੁਲਾ ਦੇਵੇ, ਬਲਡੋਜਰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤਾਅਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਝਬਾਹੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੱਟਾ ਵੱਟੋ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲੀਡਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਲੀਡਰ ਪਰ ਲੋਕ ਬੇਵਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਅਸਲ ਮਾਮਲਾ ਕੀ ਹੈ?

ਅਸਲ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ 100 ਏਕੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਹਲੀ ਪਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਕੋਲੋਂ ਕੋਢੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਾਫੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਰੱਖਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਲੋਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭੋਟੇ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬਕਾਇਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜਥੇਬੰਦ ਬਣਾ ਕੇ, ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਰੂਪੇ ਭਰਾ ਲਏ ਜਾਏ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਟਵਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦਮੀ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੇ ਦਸਾਲ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬੇਰੋਅਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਰਬਾਬ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁੱਝੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ, ਅਫਸਰਾਂ, ਸਿਪਾਹੀ ਬਾਟੇਦਾਰਾਂ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਕਫ਼ੀ ਗ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਟੁੱਬੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਉਸਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਫਾਵਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਡਰੀ ਬੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਧਰੀਨ ਵੀ ਸੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਤੀ ਚਿਨ੍ਹਰੇਏ ਕਿ ਬੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਧਰੀਨ ਦੁਆਰੇ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਪਰ ਇਹ ਸੱਜੇ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਖਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁਲਾਹਿਤ ਦੇ ਫੇਰੇ ਫੇਸ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਹੋਏ 2000 ਮਕਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਬਲਡੋਜਰ ਵੱਤ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਕੋਰ-ਕਲੋਨੀ ਹੈ ਉੱਤੇ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਚਾਕੂਨ ਲਈ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਮੁਖੀਆਂ ਕਈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ C.R.P. ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਮੁਖੀਆਂ ਕਈ। ਇਹ ਕੰਮ ਅਸਟੋਟ ਅਫਸਰ ਡੀ.ਐਸ. ਬੇਰੀਗਿਓ, ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ. ਖਰਬ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੀ ਅਡਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਤਿਆਰ-ਬਣਾਇਆ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮਕਾਨ ਢਾਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਰੋਪੜ ਡਾ.ਡੀ.ਸੀ. ਵੀ ਕਈ ਥੱਕੇ ਮਾਰਦੇ ਰਿਹਾ। ਚਾਰੇ ਛੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਦੁਆਰਾ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਆਦਿ ਪਾਖਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪਛਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਭੇਟੇ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ 20 ਨੁਕਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਢੰਡਰਾ ਪਿੱਟਦੀ ਨਹੀਂ ਬਕਦੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਰੂਪੇ ਢਾ ਕੇ ਚੋਖੀਆਂ ਪਿੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਹੂ, ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਉਸਾਰੇ 'ਇਥੀਆਡ' ਨੂੰ ਬਲਡੋਜਰਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਠੰਡੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ 'ਅਰੰਭ' ਵਿਚੋਂ

ਲੁਟੇਰਾ ਸਮਾਜਕ ਪਰਬੰਧ

ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਗਿਆ

21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮਲੋਟ ਦੀ ਹੀ ਜੰਮਪਲ ਅਤੇ ਮਲੋਟ 'ਚ ਹੀ ਵਿਆਹੀ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਖੁੰਗਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਜੋ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਘੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖਬਰ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ ਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਤਗੜਾ ਇਕੱਠ ਬੱਝ ਗਿਆ। ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਬੁਲਾਈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਲਾਸ਼ ਚੁੱਕ ਲਿਆਣ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਫਾ ਦਫਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੇ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਰੀ ਚੰਦ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੜਤਾਲ ਰਹੀ ਤੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਰਬੀ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਰੋਹ ਭੜਿਆ ਮਕਾਹਤਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੜ੍ਹਾ 'ਚ ਵੜਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ, ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਇਸ ਆਦਮ ਖਾਣੇ ਲੁਟੇਰੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ 'ਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਸੌ ਕਤਲ ਅਜਿਹੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਿਤ ਦਿਨ ਸਮਾਜਦਾਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਮੁਜਰਮ, ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਆਸੀ ਚੋਧਰੀਆਂ ਦੀ ਛਤਾ ਛਾਇਆ ਅਧੀਨ ਸੁੱਤੇ ਬਚ ਕੇ ਨਿਰਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਰਦੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਰਾਜ-ਮਜ਼ੀਨੀ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਬਣੀ ਇਕ ਅਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ 24-11-82 ਨੂੰ ਇਕ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਫੋਤ 27-11-82 ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਰੋਲ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਮੁਹਰੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਤਲ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤੀ ਵਿਆਪਕ ਰੋਸ-ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਤੁਹਿ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 302 ਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਨੂੰ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਦ ਬੁਰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖਦਸ਼ਨੀ ਫੈਲੀ ਹੈ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕਿਆ ਹੈ।

ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕੇ ਇਸ ਰੋਹ ਨੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮਤੀ ਪਾਰਟੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਚੋਧਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਲੁੱਬੜ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਦਨਾਮ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੋਧਰੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਪੜੇ ਨੇ ਸੱਜੇ ਵਿਚਾਰ ਮੰਦ ਦੇ ਨਾਅ ਹੇਠ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਹਿਤੁ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਦਾ ਭਵਾਂਕ ਵੀ ਰਚਿਆ।

ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਭੜਕਿਆ ਇਹ ਕੁੱਝ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਚੋਧਰੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਔਡਰਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਦੁਰ-ਦਸ਼ਾ ਦੇ ਹਕੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਸਮੁੱਚੇ ਮਿਹਨਤ-ਕਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੁਟੇਰੇ ਜਾਬਰ ਢਾਹੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਦਰਸਾਅ ਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਸਮੱਚੇ ਲੁਟੇਰੇ ਢਾਹੇ ਤੇ ਇਸ ਢਾਹੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੋਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਜਬਤ ਤੇ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਠਦੀ ਹਰ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਰੋਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਉਖੇੜਣ ਤੇ ਇਹਦੀ ਥਾਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁੱਗਤ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਉਸਾਰਨ ਤੇ ਵਿਰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ-ਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਥੇ ਮਨੁੱਖ ਹੱਥਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ, ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜਬਰ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਚਨ ਬਾਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਭੇਟਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਸਿਲ-ਸਲੇ ਨੂੰ ਨਲ ਪਾ ਸਕਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ - ਇਕ ਵਿਚਾਰ

‘ਜਸਤਾ’ ਵਿਚੋਂ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੋਰਚਾ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਤੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਥਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਭੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਇਕ ਨਿਗੂਣਾ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।

ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਾਹਿਦ ਇਕੋ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ-ਦਲ ਨੂੰ ਬਹੁਮਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਵਾਜਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜਥੇਬੰਦੀ ਮੰਨ ਲੈਣ ਤੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਅਕਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਾਰਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਗਿਆਰਾਂ ਸਫੇ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਵੀ ਗਈ ਹੈ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਤੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਰਾ ਸਫ਼ਾ ਛੇ ਉਤੇ ਦਿਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਕਹਿਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੈ (ਸਫ਼ਾ ੯) ਇਹ ਵੀ ਕੌਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਸਲ ਤਰਜਮਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਇਤਹਾਸਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੌਮ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਚਾਰ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਇਕ ਕੌਮ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ :

1. ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਬਾਨ
2. ਸਾਂਝੀ ਭੂਗੋਲਕ ਸਥਿਤੀ
3. ਸਾਂਝੀ ਆਰਥਕਤਾ
4. ਸਾਂਝਾ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਇਸ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਬਾਨ (ਪੰਜਾਬੀ) ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਭੂਗੋਲਕ ਸਥਿਤੀ (ਪੰਜਾਬ) ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਇੱਕ ਕੌਮ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਅਬਾਦੀ ਜਿਹਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦੇ ਮਮੂਲੇ ਵਿਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਬਾਨ, ਸਾਂਝੀ ਭੂਗੋਲਕ ਸਥਿਤੀ, ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਤੋੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਹੁੰਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੀ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮਮੂਲੀ ਧਾਰਮਕ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਏਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ, ਨਿਰਮਲੇ ਸੇਤ, ਨਾਮਧਾਰੀ, ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਬਾਲਮੀਕੀ ਤੇ ਰਵੀਦਾਸੀ ਆਦਿ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ ਹੋਣੀਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸਫ਼ਾ ਗਿਆਰਾਂ ਉਤੇ ਇਕ ਨਿਆਂ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ

ਆਰਥਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਡੇ ਵਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਸਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਸ਼ਰੇਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੋਹ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਡੇ ਵਪਾਰੀ, ਸਾਹੂਕਾਰ ਅਤੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ

ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਇਕ ਕੌਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਕਾਬਜ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮਤੇ ਵਿਚ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸ਼ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਠਾਹੁਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪੀੜਤ ਸ਼ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਫ਼ਾ ਅੱਠ ਦੇ ਉਤੇ ਪੰਥਕ ਰਾਜਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿਚ ‘ਖਾਲਸਾ’ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ ਪੰਥ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਚਨ-ਬੱਧ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਫ਼ਾ ਨੌਂ ਦੇ ਭਾਗ (ਅ) ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਡਾਕ ਡਾਰ, ਰੇਲਵੇ ਤੇ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਮੰਗਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਫ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਤਾ ਦ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਫੰਡਰਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਫ਼ਾ ਨੰ: ਅੱਠ ਤੇ ਦਿਤੇ ਰਾਜਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਕਦੀ ਇਕ ਤੇ ਕਦੀ ਦੂਜਾ ਭੁਲੇਖਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵਾਅ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਗੀਆਂ।

ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ (ਸਫ਼ਾ 7 ਅੰਕ ਪਹਿਲਾ [ਅ] ਭਾਗ ਵਿਚ) ਗੁਰਮਤ ਸਿਖ-ਫਲਸਫ਼ਾ ਰਹਿਤ-ਮਰਯਾਦਾ, ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ

ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਗਰੁਪਾਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਠੱਸਣ ਵਲ ਇਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਹੈ।

ਸਾਰਅੰਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਕ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿਚੋਂ ਧਾਰਮਕ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਆਰਥਕ ਪਾਲਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਏਕਾ ਹੀ ਕੌਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅਨਯਾਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕੱਠ। ਇਹੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਪਿਛੇ ਅਰੰਭ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਧਾਰਮਕ-ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਿ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹੱਲ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਰੰਭੀ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਇਕ ਪਾਠਤ]

ਮਦਰਾਸ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਤਾਰਕੁੰਡੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰਕੁਟਾਈ

ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਬਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ ਨਾਉਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਮਦੁ ਰਾਏ (ਤਾਮਲਨਾਡੂ) ਵਿਖੇ ਚੋਂ ਰੋਜਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਪੁਤਸੀ ਜ਼ਬਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮੁਦਰਾਏ ਵਿਚ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਲੂਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਕੈਮਰਾ ਖੋਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਣ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਐਮ. ਤਾਰਕੁੰਡੇ (ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਕੱਤਰ ਕੇ. ਜੀ. ਖੰਨਾ ਪੀਰਨ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੁਲਸ ਦੀ ਭਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ। ਪੁਲਸ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਜਾਹ ਦੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਕਤ ਦੋ ਅਹੁਦੇ-ਦਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ 15 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਤਾਰਕੁੰਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਉਪਰ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਮੜ ਦਿਤੇ ਗਏ ਤਾਮਲਨਾਡੂ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਜਾਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਬਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਰੂ ਪੁਤਰ ਵਿਖੇ ਨਕਸਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈ ਗਈ ਤੱਥ ਖੋਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਚੁਣਵਾਂ ਜਾਬਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ

ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਭਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਘੜ ਲਈ ਕਿ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਵਾਜਾਈ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਬਾਰ 2 ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੁਜਾਹਰਾਕਾਰੀ ਜਦ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਬਾਜ ਨਾ ਆਏ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਲਾਠੀ ਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਰ ਪੁਲਸ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਫੜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਤਾਰਕੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਸੁਦਾ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਜਲੂਸ ਹਥਿਆਰ ਵਗੇਰਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਲਸੀ ਧਾੜਾਂ ਕਿਉਂ ਬਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਰੋਜਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿਰਪੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਬਰ ਚਾਹਿਆ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸਾਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੁਲਸ ਦੀ ਇਸ ਘਿਨੌਣੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਦੂਤਵਾਂ ਜੁਆਬ ਦੇਵੇਗੀ! ਇਹ ਜ਼ਬਰ - ਜ਼ੁਲਮ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਚੋਂ ਪੁਲਸ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਤੋੜਨ ਲਈ ਅਜੇਹਾ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਾਂਗੇ ਅਸੀਂ ਪਿਛਾਂਖਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਤਿਰਦਾਰ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਰ ਅਮਨ ਮੁਜਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਰਕੁੰਡੇ ਵਰਗੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰੋਮਣ ਲਾਠੀ-ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਜਾਬਰ ਲੁਟੇਰੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਣ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਜਾਦੀਆਂ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪੈਣ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ‘ਅਰੰਭ’ ਵਿਚੋਂ

ਇਨਕਲਾਬੀ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਗੀਤ

—ਮੇਜਰ ਤੇਜਾ

ਗੀਤ

○ ਜਸਵਿੰਦਰ ○

(ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ)

ਲੰਮਾ ਲੱਭਾ, ਸੈਲ ਸ਼ਬੀਲਾ,
ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ, ਸ਼ੇਰ ਅਣਖੀਲਾ,
ਨੀ ਉਹ ਚੱਲਿਆ ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਸਾਡੀ ਬਦਲਣ ਦੇ ਲਈ ਤਕਦੀਰ ਕੁੜੀਓ ॥
ਉਹ ਦੇ ਜਾਂਦਾ ਮੇਰਾ ਵੀਰ.....

ਸਿਆਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਲਾਉਂਦੇ,
ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮਿੱਧਕੇ ਆਉਂਦੇ,
ਸਾਨੂੰ ਗਰਮੀਂ ਖਾਂਦੇ ਨੇ ਕਸੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਏਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਚੱਲਿਆ
ਬੱਲੀਆਂ ਚੁਗਕੇ ਕਰਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ,
ਜਗੀਰਦਾਰ ਦਾ ਸੁਟਕੇ ਲਲਕਾਰਾ,
ਸਾਡੀ ਜਾਂਦੀ ਏ ਝੰਜੋੜੀ ਤਾਂ ਜਮੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਤਾਹੀਓਂ ਚੱਲਿਆ ਏ

ਕਰਨ ਲਈ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ,
ਫਸਤਾਂ ਵੱਢਦੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜੋਕਾਂ ਦਾ,
ਏਹੋ ਆਖਦੇ ਨੇ ਜੋਡ ਤੇ ਕਰੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਉਹ ਦੇ ਜਾਂਦਾ ਮੇਰਾ

ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਦੇਣ ਗਵਾਹੀ,
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਚੱਲੇ ਸੀ ਰਾਹੀ,

ਅੱਗ ਸਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਅੱਜ ਚੱਲਿਆ ਏਹ ਵੀ ਵੀਰ
ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ,
ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਛੱਡਦੇ ਡਰਾਮੇ,
ਚੱਕ ਲਓ ਹੱਥੀਂ ਸਮਸ਼ੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਇਹ ਆਖਦਾ ਏ ਮੇਰਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵੀਰ ਤੁਰੇ ਸੀ,
ਜੰਗਾਂ 'ਚੋਂ ਨਾ ਘਰ ਨੂੰ ਮੁੜੇ ਸੀ,
ਪਵਨ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਬਲਬੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਅੱਜ ਚੱਲਿਆ ਇਹ ਵੀ ਵੀਰ—
'ਨਕਸਲਬਾੜੀ' ਲਹਿਰ ਪਿਆਰੀ,
ਲਾਇਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਆਰੀ,
ਵੇਰੀ ਮਾਰਿਆ ਕਲੋਜੇ ਮਾਰ ਤੀਰ ਕੁੜੀਓ,
ਏਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਚੱਲਿਆ ਵੀਰ—

ਗਾਨੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਤੋਰੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ,
ਗਾਉਣਾ ਛੱਡਕੇ ਰਾਝੇ ਹੀਰਾਂ ਨੂੰ,
ਕਰਿਓ ਨਾ ਚਿੱਤ ਦਲਗੀਰ ਕੁੜੀਓ।
ਜੰਗ ਜਿਤ ਮੁੜ ਆਉਣਗੇ ਵੀਰ ਕੁੜੀਓ

ਇਕ ਕੇਸਰ ਦੇ ਬੂਝੇ ਲਾਈ ਇਕ ਚੰਦਨ ਦੀ ਵਾੜੀ ਹੋ।
ਜਿਸ ਦੀ ਮਹਿਕ ਖਿਲਰ ਗਈ ਸਾਰੇ ਬਣ ਕੇ ਨਕਸਲਵਾੜੀ ਹੋ।

ਉਸ ਬਾਬੇ ਨੇ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਈਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪਤਾਲੀਂ ਹੋ।
ਉਸ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰ ਜੋੜਿਆ ਨੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਫਾਲੀਂ ਹੋ।
ਜੁਲਮਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ, ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ ਚੰਗਿਆੜੀ ਹੋ।

ਕਦੇ ਨਾ ਮੁਕਦੇ ਸੰਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਅਉਧ ਹੰਢਾਈ ਹੋ।
ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਸ਼ਾਮ ਦਲੀ ਜਿੰਦ ਉਹਦੀ ਮਹਿਕੀ ਦੂਣ ਸਵਾਈ ਹੋ।
ਉਹ ਗੱਜਿਆ, ਇਹ ਦੋਰ ਲੜਨ ਦਾ, ਰਹੇ ਨਾ ਕੋਈ ਅਨਾੜੀ ਹੋ।

ਜੁੱਘੇ ਵਹਿਣੀ ਛੇਤ ਦਿਤੀ ਸੀ ਓਸ ਮਲਾਹ ਨੇ ਬੇੜੀ ਹੋ।
ਜੋ ਉਸਦੇ ਰਾਹ ਆਣ ਖਲੋਈ, ਹੈ ਉਹ ਮੁਸਕਲ ਕਿਹੜੀ ਹੋ।
ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗਾ ਕੋਮਲ ਸੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ ਵਾਂਗ ਪਹਾੜੀ ਹੋ।

ਜ਼ਰੇ ਜ਼ਰੇ ਤੇ ਪੈੜਾਂ ਕਰ ਗਿਆ ਸ਼ਾਹ ਮਾਰਗ ਦਾ ਰਾਹੀ ਹੋ।
ਉਹ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦਾ ਜਰਨਲ ਸੀ, ਵਿਰ ਵੀ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋ।
ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਫਾਂਗ ਸਕੀ ਨਾ ਜੁਲਮ ਦੀ ਕੋਈ ਕੁਹਾੜੀ ਹੋ।

ਯਾਦ ਉਹਦੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦੇ ਅੰਬਰ ਤੇ ਤਾਰੇ ਹੋ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਨਾ ਹੋਏ ਪਿਆਰ ਦੇ ਹੰਝੂ ਖਾਰੇ ਹੋ।
ਕੰਮੀਆਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਹ ਕਿਰਤਾਂ ਦਾ ਆੜੀ ਹੋ।

ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਗੱਲ

—ਬਲਜੀਤ ਪਰਮਾਰ

ਤੁਰੇ ਸਾਂ
ਨੂੰਰੀਆਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵੱਲ
ਫੜ ਕੇ ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਜਦ,
ਤਾਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਸਾਂ
ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਨੂੰਰੀਆਂ ਗਾਰਾਂ,
ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ, ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ
ਅਤੇ ਵਣ-ਮਾਣਸਾਂ ਕੋਲੋਂ
ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ
ਕਿ ਸਾਡਿਆਂ ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਆ ਖੜਨਾਂ
ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਅੜਨਾਂ
ਪਰ ਅਸੀਂ
ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ
ਜੋ ਮਹਿਬੂਬ ਸੰਗ
ਫੁਟਪਾਥ ਤੇ ਟਹਿਲਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹਨ
ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਤਿੜਕੇ
ਪੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਾਂ
ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ
ਤਪਦਿਆਂ ਰਾਹਾਂ ਤੇ
ਤੁਰਨਾਂ ਸੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਟੁਟਦੇ
ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਪੀਤਾ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਕਿਨਾਰੇ
ਭੱਭੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ
ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਜਦ ਕੋਈ ਰਾਹੋ
ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਤੇ ਉਪਰ ਉਕਰੇ ਹੋਏ
ਹਰਫ਼ ਤਕ ਵੀ ਮੋਟ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ
ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਤੱਕ ਦਾ
—ਹਵਾ ਵਾਂਗੂੰ
ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਸਾਡਾ
ਹਵਾ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਲਈ
ਮੀਲ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ
ਕੋਈ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
ਅਸੀਂ ਰਾਸਤੇ
ਹੁਣ ਨੂੰਰੀਆਂ ਗਾਰਾਂ ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ
ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ
ਨੂੰਰੀਆਂ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਪੁੱਜਣਾਂ ਹੈ
ਤੇ ਅਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਕਿ ਲਾਟਾਂ ਵਾਂਗ ਬਲਕੇ
ਜਿੱਤ ਦੀ ਸੂਟੀਂ ਜਗਾਉਣੀ ਹੈ
ਤੇ ਨੂੰਰੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ
ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਉਣੀ ਹੈ।

ਗਜ਼ਲ

—ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ

ਵਾਸ ਰਹਿ ਗਿਆ ਮਹਿਕਾਂ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਜਿਹਾ,
ਕਿਸ ਕਲਜ਼ੋਗਣ ਕੀਤਾ ਜਮਨ ਵਰਾਨ ਜਿਹਾ।

ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਰੋਣਕ ਦੇ ਨਿੱਤ ਸਿਵਿਆ ਦੀ,
ਹਰ ਘਰ ਬਣਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਮਾਨ ਜਿਹਾ।

ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰਜ ਕੇ ਜਖਮ ਉਚੇੜੇ ਨੇ,
ਲੜਕਾ ਸੀ ਜੋ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਲੁਕਮਾਨ ਜਿਹਾ।

ਕਵਿਤਾ

ਜੰਪਾਲਾ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਪਰਸਾਦ, ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦਾ ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ
ਅਤੇ ਉਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪਰੋਗਰੇਸਿਵ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਵਿਚ
ਗ਼ਿਰਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 80 ਮੀਲ ਦੂਰ ਸਾਲੋਂਦੂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਬੁਠਾ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ
ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਨਰੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਲਿਖੀ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦਾ
ਖੁਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹਿਰਾਵਲ ਦਸਰਾ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜੰਪਾਲਾ ਮਹਿਵਾਰਾ ਦਾ ਰਾਜ-ਦੁਲਾਰਾ
ਸਾਂ ਰਾਜ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਤਾਰਾ
ਪਿਤਾ ਨਰੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਲਾਲ ਪਿਆਰਾ
ਆਧਰਾਂ, ਤਾਮਿਲ, ਤਿੱਲਗਾਨਾ ਵਿਚੋਂ
ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੂੰ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹਾਈ,
ਵੱਖ - ਸਤਾਏ ਉਪਰ ਚੁੱਕਵੇ
ਤੂੰ ਸ਼ੇਰਾ ਇਹ ਕਸਮ ਸੀ ਖਾਈ।
ਓ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ!

ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰੇ ਅਦਿਸ਼ੇਸ਼ਾਂ
ਜੁੜਦੇ ਉਹਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕਾਈ।
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ
ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਜੁਲਮ ਕਮਾਇਆ
ਲੋਕ ਬਹੁਤ, ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜੇਲਾਂ?
ਬੇੜੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰ ਮਾਇਆ
ਕੀ ਇਹ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਦੀ ਹੋਣੀ
ਜੰਗਲ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ।
ਕੀ ਹਾਕਮ ਦੀ ਇਹ ਅਹਿੰਸਾ?
ਕੀ ਇਹ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ?
ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਕੁਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਲੋਕੀਂ ਨੇ ਬੇਵੱਸ ਬੇਚਾਰੇ?
ਜੇਲਾਂ ਗੋਲੀ ਫਾਂਸੀ ਤਖਤ
ਪੁਲਸ ਤਸਦੱਦ, ਜੁਲਮ ਤਮਾਮ

ਕਿਰਨਾਂ ਵੰਡਦੇ ਸੂਰੇ ਸੂਰਜਾਂ ਦਾ
ਦਸੋਂ ਕੀ ਇਹੋ ਇਨਾਮ।
ਓ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ!
ਵੇਂਗਲ ਰਾਓ ਦੀ ਸਰਕਾਰ
ਜਿਸਦਾ ਬੜਾ ਭਿਆਂਕਰ ਆਇਆ
ਇਕ ਅਭਿਮੰਨ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ
ਤੈਲੂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ।
ਉਸ ਜਾਲਮ ਨੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ।
ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਨੇਕਾਂ ਉਠਣਗੇ
ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸਿਰ ਕੁਟਣਗੇ।
ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵਰਮਾਨ
ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ
ਉਠੇਗਾ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ।
ਕਦਮ ਦਰਖਤ ਦੇ ਬੱਲੇ ਜੋ
ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਏ ਗਏ।
ਓ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਤਰੇ ਜਾਗੋ!
ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਤਾਏ ਗਏ।
ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤੁਸੀਂ ਹੀ
ਲੋਟੂਆਂ ਤਾਈਂ ਮਿਟਾਉਗੇ।
ਨਵੀਆਂ ਆਸਾਂ ਤੇ ਸਧਰਾਂ ਦਾ
ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਸਾਓਗੇ।

(ਅਨੁਵਾਦਕ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ)

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮ. ਲ.) ਦੀ ਤੀਜੀ ਕਾਂਗਰਸ

— ਇਕ ਖਾਸ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਵਲੋਂ

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮ. ਲ.), ਜਿਸ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਵਿਨੋਦ ਮਿਸ਼ਰਾ ਹਨ, ਦੀ ਤੀਜੀ
ਕਾਂਗਰਸ 25 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 29 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਬਿਹਾਰ ਦੇ
ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ 10 ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ
ਆਏ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਲੋਕਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਸ
ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ
ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਡੈਲੀਗੇਟ
ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ੈਲਨ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੂਮੀਗੋਟ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੌਰਾਨ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਦਾ
ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਉਲੀਕੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਵਿਨੋਦ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਹਾਲ
ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ
ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜਥੇਬੰਦਕ
ਰਿਪੋਰਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਵਿਚ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਮੁੱਖ ਮਸਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜਗੀਰੂ - ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਲਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ
ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਨਤਕ
ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ
ਇਕਤੱਤਰੀ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ
ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਕਿ
ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਦੋਨੋਂ ਰੂਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀ
ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ
ਜਗੀਰੂ - ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪੱਖ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਘੋਲਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ
ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਦੋਨੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਸੰਸਾਰ
ਅਮਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹਨ।
ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦੇ
ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ
ਹੱਦ ਤੱਕ ਧਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ੈਲਨ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਇਕ 17 - ਮੈਂਬਰੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕਮੇਟੀ ਚੁਣੀ ਗਈ।
ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਈ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ
ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਸਸਕੈਚਵਨ ਟੋਰੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਸਲਵਾਦ

ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਟੋਰੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ 9 ਦਸੰਬਰ 1982 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਅਤੇ

ਭਾਰਤੀ ਇਮੀਗਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਨਸਲਵਾਦ ਦਿਖਾਇਆ। ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਭੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੋਇਡ ਹੋਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਕ

ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕਈ ਡਰਾਈਵਰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਸਨ ... ਇਹ ਬਹੁਤ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹਨ। ... ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕੋਰਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਾਂ ਭੰਨਦੇ ਹਨ।"

ਇਕ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਟੋਰੀ ਐਮ. ਐਲ. ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੀ ਹੱਕ ਹੋਣਗੇ, ਜੇ ਉਹ ਇਕ ਲੱਖ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਵੇ। ਪਰੰਤੂ "ਇਕ ਨਵਾਂ

ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ "ਆਪਦੇ ਸੁਥੇ ਦੀ ਚੋਬਾ ਹਿੱਸਾ ਆਬਾਦੀ ਲੈ ਕੇ" ਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਐਮ. ਐਲ. ਨੇ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘੁਟਾ ਭਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨ ਗਰੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗਰਾਂਟ ਡੀਵਾਈਨ ਨੇ ਲੇਇਡ ਹੋਪਟਨ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹਾ (ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੰਗੀ) ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਡਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਇਥਾਨਾ ਦੀ ਸਸਕੈਚਵਨ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਫੀ ਕਰੜਾ ਖਤ ਲਿਖ ਕੇ ਲੇਇਡ ਹੋਪਟਨ ਦੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਲਫਜ਼ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਨਸਲਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਸਤੀਵਾ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਨੇਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨ ਗਰੁੱਪਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਸਕੈਚਵਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ (Human Rights Commission) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਨ ਨੋਰਮਨ ਨੇ ਭੀ ਲੇਇਡ ਹੋਪਟਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ।

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਰੇਸ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ

'ਇਥਾਨਾ' ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਦੀ ਰੇਸ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮਾਈਕ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸਾਥੀ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਇਥਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ (BCOFR) ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਅਰ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਅਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਥਾਨਾ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਜੋਕਿ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਨਾਲ) ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ 'ਵੰਗਾਰ' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਸ ਸਭ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ

ਪ੍ਰੋ. ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ

ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਰਤਾਓ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ - ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ।

ਸਾਥੀ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ!

ਟਰਾਂਟੋ - 8 ਫਰਵਰੀ - ਅੱਜ ਓਨਟੇਰੀਓ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਫਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਦੇ ਦੋ ਲੀਡਰਾਂ, ਜੇਮਜ਼ ਅਲੈਗਜ਼ਾਂਡਰ ਮਕਰੂਟਰ ਅਤੇ ਅਰਮਾਂਡ ਸਿਕਸਨਾ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਜੱਜ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਆਪਦੀ ਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਗੈਰੀ ਮਕਫਾਰਲਨ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਅਖਵਾਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜੱਜ ਨੇ ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੇਮਜ਼ ਮਕਰੂਟਰ ਨੂੰ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਅਰਮਾਂਡ ਸਿਕਸਨਾ ਨੂੰ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਕੂ ਕਲਕਸ ਕਲੈਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਨੀਂਹ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਕਲੈਨ ਉਕਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਡਰਾਮੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੜੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ - ਪੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਣ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ 14 ਮਾਰਚ 1982 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਸਰਾਲੀ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਚ ਇਕ 'ਪੰਜਾਬ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ' ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਡਰਾਮੇ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਨਕਲਾਬੀ ਭੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ

ਕਾਰਕੇ ਚੀਫੇਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੁਲਜ਼ ਹਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ "ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਤੋਂ ਸਰਹੰਦ ਤੱਕ" ਡਰਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਡਰਾਮਾ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਇਥਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਥਾਨਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ - ਪੱਖੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਭੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨੂੰ (604)588-0002 ਤੇ, ਜਾਂ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਗੁਰਮੀਤ ਕੰਗ ਨੂੰ 792-2500 'ਤੇ ਫੁਨ ਕਰੋ।

ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ

ਵਲੋਂ

ਇਕ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ (CFU) ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਯੂਨੀਅਨ ਇਸ ਵਕਤ ਸਖਤ ਮਾਇਕ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ CFU 9 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕ Fund-Raising ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ, ਭੰਗੜਾ, ਡਾਂਸ ਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੀਡਰ ਸੀਜ਼ਰ ਛਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ CFU ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖਲਾਕੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਜਾਂ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਨੂੰ 430-6055 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਲਘੂਕਥਾ:

ਬੂਠਾ-ਸੱਚ

—ਸਤਿਆਰਾਜ

ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਡੰਡੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਕ ਲਾਠੀ ਚੱਕਰ ਖਿੱਚ ਦਿਤੀ। ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਣ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖ਼ਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ। ਉਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ— 'ਪੁਲਸ ਦੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ।' ਜਦ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਕੇ ਭਜਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਾਠੀਆਂ ਘੁੰਮਾਈਆਂ ਸਨ।

ਚੱਲਣ-ਫਿਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ, ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਇਕ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਉੱਤੇ ਪਈ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਉਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ: "ਮਾਈ ਬਾਪ! ਜੋ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਛਪਿਆ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਇੰਝ ਹੋਈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦਰਅਸਲ ਹਵਾ 'ਚ ਉੱਤੇ-ਉੱਤੇ ਹੀ ਡਾਗਾਂ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਫਾਲ ਮਾਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਬਾਣੇਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਡੰਡੇ ਉੱਤੇ ਜਾ ਮਾਰਿਆ..."

For news of current events in India as well as news of current issues that effect the day to day lives of Indian and South Asian immigrants in the U.S. and Canada subscribe to:

INDIA NOW

Monthly news publication of IPANA

India Now c/o IPANA P.O. Box 665, Cathedral Station, New York, N.Y. 10025, U.S.A.